

Mieszkańcy Grajewa i okolic potrzebują dobrego dworca autobusowego

Polskie Koleje Państwowe S.A. przejęły dworzec kolejowy w naszym mieście. Obiekt przejdzie kompleksową przebudowę w ramach Programu Inwestycji Dworcowych, który będzie realizowany w latach 2024-2030. Urząd Miasta Grajewo nie ustaje w staraniach o zorganizowanie po sąsiedzku centrum przesiadkowego. Przychylność dla tych dążeń wyraził 4 sierpnia w Grajewie między innymi Krzysztof Golubiewski, Członek Zarządu PKP S.A.

O tym, że dobra infrastruktura, gdzie pasażerowie komunikacji samochodowej mogą poczekać na autobus jest potrzebna, nikogo nie trzeba przekonywać. Placem, gdzie odbywa się to obecnie, Miasto Grajewo dysponuje jedynie w formie użyczenia. Dlatego już 1 sierpnia Burmistrz Miasta Grajewo Dariusz Latarowski zwrócił się z pismem do Starosty Grajewskiego Waldemara Remfelda. W tym dokumencie ponownie poprosił o wystąpienie do Wojewody Podlaskiego w sprawie przekazania na rzecz Miasta Grajewo-w formie darowizny- nieruchomości położonej na terenie obrębu ewidencyjnego Miasta Grajewo, oznaczonej jako działka 4997/2 o powierzchni 0,4188 ha, stanowiącej własność Skarbu Państwa.

Wcześniej- 15.11.2021 r.- Starosta Grajewski poinformował Miasto Grajewo, że Wojewoda Podlaski nie wyraził zgody na dokonanie tej darowizny, argumentując to procedowaniem złożonej przez PKP S.A. propozycji objęcia zamianą ze Skarbem Państwa nieruchomości ozn. nr 4996/2. W wyniku tego została zawarta umowa użyczenia działki nr 4997/2, która obowiązuje tylko do 31.12.2023 r.

Inwestowanie poważnych nakładów finansowych w dworzec autobusowy na działce, której Miasto Grajewo nie jest właścicielem, mija się z celem. Nie ma przecież pewności, czy umowa użyczenia będzie przedłużana. Jeśli nie, to mogłyby pojawić się żądania o przywrócenie działki do stanu pierwotnego, a wtedy już tylko krok do zarzutu o niegospodarność. Stąd prośba Burmistrza do Starosty, by ten wystąpił w sprawie przekazania Miastu działki 4997/2 do Wojewody Podlaskiego.

O sprawę spytaliśmy Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku. 11 września Rzecznik Prasowy Wojewody Podlaskiego Anna Dzierżko poinformowała Gazetę Grajewską: „W odpowiedzi na postawione w mailu pytania, informuję, że po

dni 01 sierpnia 2023 r. do dnia dzisiejszego, nie wpłynął do Wojewody Podlaskiego wniosek Starosty Grajewskiego o wyrażenie zgody na zbycie w drodze darowizny na rzecz Miasta Grajewo nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa, oznaczonej jako działka nr 4997/2 o pow. 0,4188 ha położonej w obrębie 0001 Grajewo, m. Grajewo.”

Czy Wojewoda Podlaski wyrazi zgodę na darowiznę? Na to pytanie do momentu oddania tego wydania Gazety Grajewskiej do składu graficznego nie otrzymaliśmy odpowiedzi.

14 września Burmistrz Miasta Grajewo dostał odpowiedź od Starostwa Powiatowego w Grajewie na pismo, skierowane tam 1 sierpnia. Z tej odpowiedzi wynika, że 29 sierpnia do Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku zostało wystosowane pismo w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie zbycia przedmiotowej nieruchomości na rzecz Miasta Grajewo w formie darowizny lub zamiany na inną nieruchomość. Starostwo argumentuje w tym piśmie z 14 września, że działka objęta jest ochroną konserwatorską, więc takie zapytanie jest niezbędne do dalszego procedowania w tej sprawie.

Temat ważny dla grajewian oraz mieszkańców powiatu grajewskiego będziemy dążyć, prosząc o kolejne informacje w tej sprawie Starostwo Powiatowe w Grajewie oraz Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku i Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku.

WM /Fot. grajewo.pl

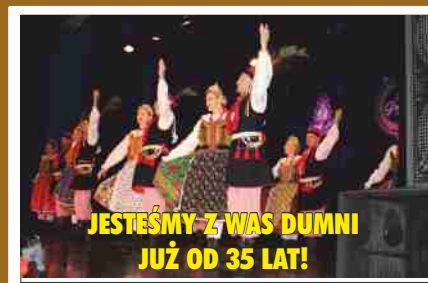
**NASZE MIASTO ROZKWIŁA
DZIĘKI INWESTYCJOM**

str. 4-5

**WARMIA GRAJEWÓ TO ŚWIETNA MARKA,
A JUŻ SAMA NAZWA PODKREŚLA
NIERÓZŁĄCZNY ZWIĄZEK KLUBU I MIASTA**

str. 8-9

**JESTEŚMY Z WAS DUMNI
JUŻ OD 35 LAT!**

str. 11

Nie ma mowy o rezygnacji z budowy S16 Elk - Grajewo - Knyszyn

Wpisanie 5 września do Rządowego Programu Budowy Dróg Krajowych do 2030 r. (z perspektywą do 2033 r.) drogi S8 na odcinku Knyszyn (Białystok) – Raczki (Suwałki) nie oznacza rezygnacji z budowy drogi S16 przez Elk - Prostki – Grajewo – Knyszyn.

- Oznacza to, że w tym rządowym Programie są wpisane budowy obu tych dróg ekspresowych – potwierdza Rafał Malinowski Rzecznik Prasowy białostockiego oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

O tym, że S16 przez Elk - Prostki - Grajewo – Knyszyn jest konieczna dla dalszego dobrego rozwoju naszego miasta jest przekonany również Dariusz Latarowski, Burmistrz Miasta Grajewo.

- Walczymy o nią wspólnie z wieloma samorządowcami i parlamentarzystami z województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego od lat. Dobra infrastruktura komunikacyjna to fundament rozwoju ekonomicznego jednego z najbardziej ubogich i wykluczonych komunikacyjnie terenów Polski i Europy – mówi Burmistrz.

Samorządowcy i parlamentarzyści wielokrotnie już podkreślali wagę, jaką ma dla rozwoju regionu ten korytarz komunikacyjny.

Aby to jeszcze silniej zaakcentować, spotkali się 22 grudnia 2020 roku w okolicy Osowca. Wymowne tablice z napisami „S16 Białystok-Elk” trzymali wtedy między innymi: Dariusz Latarowski Burmistrz Miasta Grajewo, Paweł Czemiędoradca Ministra Infrastruktury, lokalni parlamentarzyści z Mazur i Podlasia.

Podobne spotkanie miało miejsce w lutym 2021 roku w Szczuczynie. Tu samorządowcy z Grajewa, Elku, Prostek, Szczuczyna, Radziłowa, Wąsosza, Rajgrodu, Goniądza, Moniek, Trzciannego, Knyszyna także stali ramie w ramie, postulując o korzystny dla mieszkańców tych miejscowości przebieg „eski”. Pod koniec 2022 roku Rada Ministrów zaakceptowała nowy Rządowy Program Budowy Dróg Krajowych do 2030 r. Zawiera on listę inwestycji na drogach krajowych, jakie zaplanowano do realizacji w tej perspektywie – wskazując jakie będą wydatki na te przedsięwzięcia. Wśród najważniejszych przedsięwzięć znalazła się ta najistotniejsza dla nas oraz powiatu grajewskiego i samorządów, których przedstawiciele postulowali budowę drogi S16. Ta w przebiegu Elk – Grajewo- Białystok będzie mierzyć 87 km i stanowić łącznik między Via Baltica i Via Carpatia.

Fakt, że 5 września 2023 roku podjęto uchwałę Rady Ministrów zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Rządowy Program Budowy Dróg Krajowych do 2030 r. (z perspektywą do 2033)”. Do programu dodane zostało nowe przedsięwzięcie budowlane polegające na budowie drogi ekspresowej S8 Białystok-Suwałki, które stanowi ważną dla strategii rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego inwestycję. Warto jednak raz jeszcze podkreślić, że w tym Programie nadal figuruje budowa S16 w korzystnym między innymi dla Grajewa przebiegu.

Biorąc powyższe pod uwagę, można wnioskować, że budowane będą dwie ekspresówki. To rozwiązanie najkorzystniejsze dla całego regionu między innymi pod względem potrzeb dalszego rozwoju gospodarczego. To racjonalne i uzasadnione tym bardziej w kontekście wzmocnienia potencjału obronnego naszego kraju, gdy na Ukrainie od 24 lutego 2022 roku toczy się pełnoskalowa wojna rozpętana przez putinowską Rosję.

Co wiadomo o obecnie prowadzonych pracach dotyczących budowy S16 Elk - Grajewo – Knyszyn? Te informacje każdy znaleźć może na stronie internetowej Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

W opisie inwestycji czytamy: „W ramach zadania zostanie zbudowana dwujezdniowa droga ekspresowa S16 na przebiegu od Elku do Knyszyna. Lokalizacja według podziału administracyjnego: województwa: warmińsko - mazurskie, podlaskie, powiat: elcki, grajewski, moniecki, białostocki”. Aktualnie realizowany etap? „Przygotowanie”. Wśród parametrów technicznych: „klasa drogi: S, liczba jezdni i pasów ruchu: 2x2, szerokość pasa ruchu: 3,5m, szerokość pasa awaryjnego: 2,5m, szerokość poboczy: 0,75 m lub większa, obciążenie: 11,5 t/osi”.

Przewidziane obiekty inżynierskie to: most, estakady, wiadukty, przejścia dla zwierząt. Wskazano również węzły: Elk Południe/Guty, Grajewo, Ciemnoszyje, Osowiec, Mońki, Knyszyn. W ramach ochrony środowiska przewidziano budowę ekranów akustycznych i przeciwołśnieniowych, zbiorników zastępczych dla płazów, zieleni osłonowej i naprowadzającej, przejść dla zwierząt, przepustów ekologicznych wraz z ogrodzeniem ochronno-naprowadzającym oraz ogrodzenia drogi ekspresowej.

WM

Mówię TAK DRODZE S16 Elk-Prostki-Grajewo-Szczuczyn-Goniądz-Mońki-Knyszyn

Audyty pomogą oszczędzić energię i pieniądze

Warto przypomnieć, że 14 czerwca Dariusz Latarowski Burmistrz Miasta Grajewo podpisał umowę na dofinansowanie projektu pn.: „Przygotowanie audytów energetycznych dla budynków użyteczności publicznej w Mieście Grajewo”. Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego. W sierpniu ogłoszono zapytania ofertowe, by wyłonić wykonawców dokumentacji. Te powinny być gotowe już w tym roku. Dzięki nim ratusz będzie mógł ubiegać się o pieniądze zewnętrzne na termomodernizację jedenastu miejskich obiektów.

Przedmiot projektu dotyczył przygotowania jedenastu sztuk audytów dla budynków użyteczności publicznej w naszym mieście. Dokumentacja stanowić będzie pierwszy etap przyszłych zamierzeń inwestycyjnych polegających na modernizacji budynków, których celem jest wsparcie efektywności energetycznej i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze budynków użyteczności publicznej w Grajewie oraz zmniejszenie zapotrzebowania i samego zużycia energii (oszczędność), a przez to zmniejszenie ogólnych kosztów eksploatacji.

W sierpniu ogłoszono zapytania ofertowe, aby znaleźć wykonawców tych dokumentacji. Do końca tego roku powinny być gotowe audyty energetyczne budynków czterech przedszkoli miejskich, trzech szkół podstawowych oraz dwóch budynków Urzędu Miasta Grajewo oraz obiektu, gdzie znajduje się Klub Seniora, Środowiskowy Dom Samopomocy i Świetlica Środowiskowa. Audyt energetyczny zostanie wykonany także dla Pływalni Miejskiej w Grajewie.

Te dokumentacje pozwolą określić, jakie konkretnie przyszłe działania pozwolą zaoszczędzić cenną energię, a więc pieniądze, które są na nią wydatkowane z budżetu miejskiego. Przeprowadzenie audytów otworzy miastu także drogę do skutecznego ubiegania się o środki zewnętrzne na termomodernizację tych jedenastu obiektów. Efektem finalnym będzie zmniejszenie ilości energii niezbędnej do ogrzania i oświetlenia tych budynków, co przełoży się na mniejsze koszty funkcjonowania samorządu.

Audyt energetyczny jest swego rodzaju badaniem, które kończy się diagnozą i wskazaniem kierunków działań, prowadzących do tego, by dany obiekt lepiej funkcjonował, lecz przy mniejszym zużyciu energii. Te cele można uzyskać między innymi poprzez wymianę starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe na nowoczesne źródła ciepła, które spełniają najwyższe normy czy przeprowadzenie niezbędnych prac termomodernizacyjnych budynku. Wśród tych powszechnymi są zazwyczaj docieplenie przegród obiektu, zakup i wymiana stolarki okiennej oraz drzwiowej czy montaż lub modernizacja instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej, a także zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej oraz wentylacji mechanicznej wraz z odzyskiem ciepła.

Wszystkie powyższe działania są proekologiczne, bo wiążą się przecież z redukcją ilości paliwa niezbędnego do komfortu energetycznego danego obiektu. Dlatego na tego typu przedsięwzięcia można ubiegać się o dofinansowania. Te uzyskują nie tylko samorządy, lecz także spółdzielnie,

wspólnoty czy indywidualni właściciele nieruchomości. Dlatego warto pamiętać o programie „Czyste Powietrze”. Przypominamy, że punkt konsultacyjno-informacyjny tego właśnie programu funkcjonuje w grajewskim ratuszu przy ulicy Strażackiej 6 w pokoju nr 27.

WM/Fot. grajewo.pl

Para buch ...
1873-2023 - 150 lat kolei w Grajewie

23.09.2023 - 11:00
Grajewska Izba Historyczna
(ul. Legionistów 9)

Wystawa będzie prezentowana
w godzinach funkcjonowania GIH
do 10 XI 2023 r.

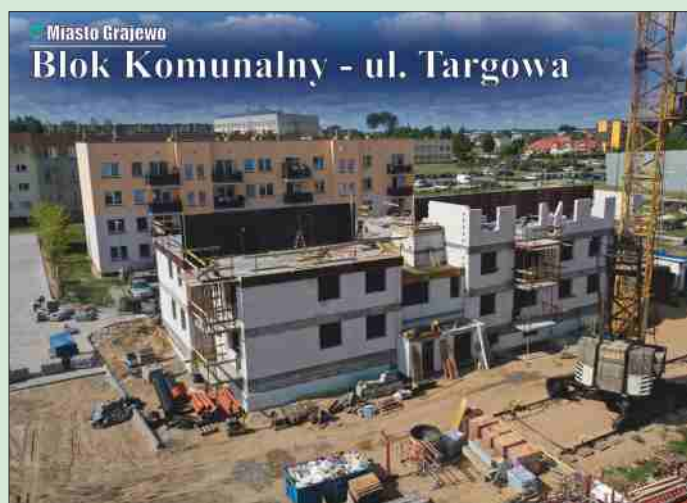
Nasze miasto rozkwita

Takiego natężenia prac budowlanych, jak w ostatnich kilku latach, jeszcze w naszym mieście nie było. Wśród prowadzonych obecnie przedsięwzięć nie brakuje tych dotyczących rozwoju infrastruktury drogowej oraz gospodarki mieszkaniowej. Te oraz inne działania są odpowiedzią na potrzeby mieszkańców.

- Realizujemy je dzięki sprawnemu pozyskiwaniu ogromnych środków zewnętrznych, które dedykowane są właśnie konkretnym potrzebom. Jedną z nich, wielokrotnie

postulowaną przez grajewian, była poprawa infrastruktury komunikacyjnej w naszym mieście. Budowa nowych i przebudowa istniejących ulic sukcesywnie podnosi komfort jazdy kierowców, bezpieczeństwo wszystkich uczestników ruchu drogowego – mówi Dariusz Latarowski Burmistrz Miasta Grajewa.

Zaawansowane są również prace związane z rozwojem gospodarki mieszkaniowej w naszym mieście. Rośnie nowy blok komunalny przy ulicy Targowej, gdzie finalnie

dzięki inwestycjom

znajdą się 24 mieszkania. Inną inicjatywą jest inwestycja Towarzystwa Budownictwa Społecznego Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Grajewie na osiedlu Południe. Tu powstaje budynek z czynszowymi mieszkaniami na wynajem. Warto tutaj podkreślić, że jego mieszkańcy będą partycypować finansowo w kosztach inwestycji oraz zyskają możliwość dojścia do prawa własności lokali. Tych w budynku na osiedlu Południe będzie w sumie 36. To jedynie część realizowanych obecnie w naszym mieście

przedsięwzięć. Nie sposób na łamach jednego wydania Gazety Grajewskiej zaprezentować fotografii wszystkich, Dlatego też przypominamy, że cały katalog, z podziałem na kategorie, znaleźć można na portalu „Mapa Inwestycji w Grajewie”. Od 2015 roku zostało ich już zrealizowanych ponad 180 za łączną kwotę ponad 208 milionów złotych.

WM

Fot. grajewo.pl

Narodowe Czytanie z Tomaszem Stockingerem

9 września w Grajewie, tak jak i w całym kraju, odbyło się Narodowe Czytanie. Lekturą 12. edycji była powieść Elizy Orzeszkowej "Nad Niemnem". Grajewską odsłonę akcji zorganizowano w sali konferencyjnej Miejskiej Biblioteki Publicznej. Wydarzenie poprowadził aktor filmowy i teatralny - Tomasz Stockinger. Fragmenty dzieła Elizy Orzeszkowej czytali: Dariusz Latarowski Burmistrz Grajewa, Maciej Bednarko zastępca Burmistrza, Grzegorz Curyło wiceprzewodniczący Rady Miasta Grajewa, Tomasz Cebeliński - wicestarosta powiatu grajewskiego oraz dyrektorzy miejskich szkół podstawowych wraz z uczennicami.

Narodowe Czytanie poprowadził Tomasz Stockinger-aktor teatralny i filmowy. Grał między innymi w serialach: „Dom”, „Pogranicze w ogniu”. Ciepłą barwą głosu oczarował publiczność, śpiewając piosenki znanych, polskich autorów tekstów.

Tradycyjnie, w programie wydarzenia znalazł się także quiz z nagrodami dla publiczności, związany z fragmentami czytanej lektury. Uczestnicy mieli również okazję uzyskania pamiątkowego stempla okolicznościową pieczęcią. Organizatorem Narodowego Czytania w naszym mieście była Miejska Biblioteka Publiczna w Grajewie, a współorganizatorami Miasto Grajewo oraz Grajewskie Centrum Kultury.

Warto przypomnieć, że akcja Narodowego Czytania została zainicjowana w 2012 roku i wtedy wspólną lekturą był „Pan Tadeusz” Adama Mickiewicza.

Tegoroczna edycja odbyła się w ponad sześciu tysiącach miejsc w Polsce oraz poza jej granicami. W 2024 roku lekturą Narodowego Czytania będzie "Kordian" Juliusza Słowackiego.

WM/Fot. grajewo.pl

17 września uczciliśmy 84. rocznicę sowieckiej agresji na Polskę

Uroczystość upamiętniająca tamte wydarzenia rozpoczęła się o godz. 10.00 uruchomieniem syren alarmowych. Pod Pomnikiem Niepodległości przy Urzędzie Miasta Grajewa zgromadzonych przywitał Ryszard Wolwark - Sekretarz Miasta Grajewa. W czasie hymnu Polski poczet flagowy Związku Strzeleckiego "Strzelec" Organizacji Społeczno- Wychowawczej Jednostki Strzeleckiej 1011 Grajewo podniósł flagę państwową na maszt. W uroczystości złożenia kwiatów wzięła również udział 2 Grajewska Drużyna Harcerska „Zielona Skra”. Zgromadzone na placu delegacje złożyły wiązanki kwiatów pod Pomnikiem. Miasto Grajewo reprezentowali Dariusz Latarowski - Burmistrz Miasta Grajewa, Halina Muryjas-Rzasa - Przewodnicząca Rady Miasta oraz Henryka Jagielska - Zastępca Przewodniczącej Komisji Spraw Społecznych.

grajewo.pl

www.gazetagrajewska.pl

Trwa cykl spotkań Burmistrza z mieszkańcami

23 sierpnia ruszyły rozmowy wóldarza naszego miasta Dariusza Latarowskiego z grajewianami w pobliżu miejsc ich zamieszkania. Spotkania mają na celu lepsze poznanie potrzeb mieszkańców, rozwiązanie lokalnych problemów. Są także dobrą okazją do udzielenia odpowiedzi na pytania grajewian.

4 września Burmistrz Dariusz Latarowski odwiedził osiedle M. Konopnickiej. Wóldarz odpowiadał na nurtujące zebranych pytania oraz wysłuchał ich apeli. Grajewian interesowała m.in. budowa jednostki wojskowej w mieście, przyszłość dworca kolejowego czy przebudowa przejazdu kolejowego na ul. 11-go Listopada. Ponadto mieszkańcy podziękowali Burmistrzowi za zakończoną niedawno inwestycję pod nazwą "Przebudowa ciągu ulic: Łąkowej, Stefczyka, Działkowej, Kwiatowej i Kolejowej na os. M. Konopnickiej". Przebudowa dróg wraz z budową infrastruktury technicznej przyczyniła się do wzrostu komfortu jazdy i bezpieczeństwa na osiedlu.

7 września spotkanie plenerowe odbyło się na osiedlu Południe, przy Przedszkolu Miejskim nr 6. Uczestniczyło w nim kilkunastu mieszkańców, w tym m.in. radni miejscy: Halina Muryjas-Rzasa, Henryka Jagielska oraz wicestarosta powiatu grajewskiego Tomasz Cebeliński. Zgromadzeni dopytywali się o przyszłość Grajewa. Interesował ich m.in. dworzec PKP, budowa jednostki wojskowej, budowa bezkolizyjnych przejazdów kolejowych, przebudowa ulicy Elckiej, proces rewitalizacji w Grajewie, a także plany inwestycyjne. Podczas spotkania grajewianie zgłaszali także szereg uwag i próśb. Apelowali m.in. o budowę parkingu przy bloku nr 13 na os. Południe, zwrócili uwagę na zagrożenie, jakie niesie postawione ogrodzenie wokół

bloku nr 6, które utrudnia dojazd służb ratunkowych. Ponadto zasugerowali ustawienie lustra przy wyjeździe z ul. 9 PSK od ul. Ekologicznej w stronę ul. W. Polskiego oraz obniżenie niektórych progów zwalniających zlokalizowanych na terenie miasta.

Kolejne spotkanie z mieszkańcami odbyło się 13 września przy Szkole Podstawowej nr 1, a dzień później na skrzyżowaniu ulic Konopskiej i Sadowej.

Spotkania plenerowe służą temu, by lepiej poznać lokalne bolączki, które pojawiają się w najbliższej okolicy zamieszkania grajewian. Popołudniowe godziny sprzyjają, by przyszli na nie ci okoliczni mieszkańcy, którzy są już po pracy. Zgłaszane tam problemy są następnie szczegółowo rozpatrywane w ratuszu, aby możliwie jak najszybciej znaleźć recepty na ich usuwanie.

- Część udaje się rozwiązać od ręki, niektóre wymagają czasu. Każdy postulat mieszkańców jest analizowany i rozpatrywany. Zależy nam na tym, by sukcesywnie znikaly problemy, które sygnalizują grajewianie. Niektóre występują poza terenami miejskimi, lecz mogą i chcą występować w imieniu mieszkańców w rozmowach ze spółdzielniami czy innymi zarządcami gruntów, na których się pojawiają. Podczas rozmów nie brakuje propozycji nowych inwestycji, które ułatwią życie mieszkańcom. To dla nas sygnał, by już zacząć się przygotowywać do ich realizacji w miarę możliwości proceduralnych i finansowych – mówi Dariusz Latarowski Burmistrz Miasta Grajewa.

O szczegółach kolejnych wizyt wóldarza w poszczególnych zakątkach naszego miasta ratusz będzie informował na swojej stronie internetowej. Te wiadomości znaleźć będzie można także na profilach Facebookowych Miasta Grajewa oraz Burmistrza Dariusza Latarowskiego.

WM / Fot. grajowo.pl

Powitamy jesień nową zielenią

13 września Dariusz Latarowski Burmistrz Miasta Grajewa podpisał umowę z wykonawcą na "Zwiększenie bioróżnorodności na obszarze Miasta Grajewa". W ciągu 48 dni przybędzie zieleni i zostanie posadzonych niemal 1400 drzew oraz 1100 krzewów w siedmiu obszarach naszego miasta.

Zieleni w ramach tej inwestycji przybędzie na skwerze przy ul. Legionistów, przy ul. rtm. W. Konopki oraz na obszarze pomiędzy ul. Książęcą i ul. Ks. Aleksandra Pęzy, a także na terenie przy ul. Pułaskiego. Do tego dochodzą obszary ulicy Dwornej oraz ten pomiędzy ulicami A. Mickiewicza, Ks. J. Popiełuszki i dr. T. Nowickiego oraz teren przy ul. 9 Pułku Strzelców Konnych.

Dzięki realizacji inwestycji w Grajewie przybędzie również elementów małej architektury. Pojawią się m.in. ławki parkowe, stojaki na rowery, kosze na śmieci. Wartość tej "bio-inwestycji" to 497 919,00 zł. Przypomnijmy, że zadanie „Zwiększenie bioróżnorodności na obszarze Miasta Grajewa” to kolejny projekt Miasta Grajewa, który został wybrany do dofinansowania - przez Zarząd Województwa w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Osi

Priorytetowej VI. Ochrona środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami Działanie 6.3 Ochrona zasobów bio-i georóżnorodności oraz krajobrazu.

Więcej informacji na temat realizacji zadania i pełen opis nasadzeń znajdą Państwo w poprzednim wydaniu Gazety Grajewskiej.

grajowo.pl/WM

Fot. grajowo.pl

WARMIA Grajewo to świetna marka, a już sama nazwa

Od lewej: Dariusz Latarowski, Janusz Szumowski, Wojciech Dulgis, Mateusz Szumowski, Daniel Tuzinowski, Wojciech Nietupski, Łukasz Randzio, Maciej Bednarko

Skąd wzięła się nazwa „WARMIA Grajewo”? Jak powstał Klub, który za rok będzie obchodził stulecie i jaką rolę w przygotowaniach jubileuszowych oraz tych wspierających na co dzień funkcjonowanie Klubu Sportowego WARMIA Grajewo pełni Urząd Miasta Grajewo? Dlaczego tak ważni byli, są i będą kibice oraz sponsorzy? Jakie były największe sukcesy Klubu i jakie są plany na przyszłość i dalszy dobry rozwój WARMII? O tym między innymi oraz przygotowaniach do obchodów jubileuszowych rozmawiamy z Wojciechem Dulgisem, Prezesem Zarządu oraz Mateuszem Szumowskim, Członkiem Zarządu Klubu Sportowego WARMIA Grajewo.

W przyszłym roku piękny jubileusz- stulecie Klubu Sportowego WARMIA Grajewo. Proszę w kilku zdaniach przypomnieć, jak powstał.

Wojciech Dulgis: W 1924 roku uczeń ówczesnego Gimnazjum im. Mikołaja Kopernika w Grajewie Witold Terlecki za zgodą dyrektora szkoły założył Gimnazjalny Klub Sportowy. W następnym roku klub ten przyjął nazwę Grajewski KS. W wykazie klubów Polskiego Związku Piłki Nożnej w 1929 roku pojawiła się nazwa GRAJEWIANKA, a w 1930 roku WARMIA.

Dlaczego akurat taką nazwę przyjął klub z miasta, które jest położone z dala od krainy geograficznej określanej Warmią? Najprawdopodobniej uczniowie z grajewskiego gimnazjum, nadając nazwę WARMIA dla swojego klubu sportowego chcieli podkreślić to, że kraina geograficzna Warmia przez długie lata należała do Polski, a w 1920 roku podczas plebiscytu na Warmii, Mazurach i Powiślu cztery warmińskie wsie opowiedziały się za przynależnością do naszego kraju. A może skoro w Elku istniał wówczas klub MASOVIA (łacińska nazwa odwiecznie polskiego Mazowsza), to przekorni Polacy nazwali swój klub polską nazwą niemieckiej wówczas krainy? Niestety, nie zachowały się źródła historyczne wyjaśniające kulisy powstania nazwy naszego Klubu.

Aby godnie uczcić tę wspaniałą rocznicę, już w czerwcu powstał pomysł powołania komitetu organizacyjnego obchodów 100-lecia Klubu. Nad czym obecnie pracuje ten komitet, kto go tworzy i jakie były oraz będą jego kolejne działania?

Mateusz Szumowski: Pomysł powołania komitetu został zgłoszony przez sekretarza Zarządu Janusza Szumowskiego i uchwalony przez członków Klubu podczas Walnego Zebrania, które odbyło się w czerwcu bieżącego roku. Pierwsze spotkanie komitetu odbyło się 5 września. W spotkaniu oprócz Zarządu Klubu, członków Komisji Rewizyjnej, trenerów- Kamila Randzio i Mateusza Tuzinowskiego wzięli też udział zaproszeni goście: Burmistrz Miasta Dariusz Latarowski, zastępca Burmistrza Maciej Bednarko, dyrektor Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji Marek Duchnowski, dyrektor Grajewskiego Centrum Kultury Tomasz Dudziński oraz Wiesław Jerulank, Zbigniew Mojsak, Józef Matysiewicz, Paweł Myszkowski, Zbigniew Okulewicz i Mariusz Sobczyk. Komitet ma na celu skupienie przedstawicieli różnych instytucji i środowisk w celu opracowania optymalnego planu obchodów jubileuszu WARMII. Jego skład nie został zamknięty. Na pierwszym spotkaniu zostały przedstawione różne pomysły na uczczenie obchodów jubileuszu Klubu. Na kolejnym, które odbędzie się w październiku, będą dopracowywane szczegóły.

Jaką rolę w przygotowaniach jubileuszowych oraz tych wspierających na co dzień funkcjonowanie Klubu Sportowego WARMIA Grajewo pełni Urząd Miasta Grajewo z Dariuszem Latarowskim na czele?

W.D.: To rola absolutnie kluczowa. Miasto od wielu lat jest najważniejszym partnerem Klubu. Pan Dariusz Latarowski, jeszcze zanim został burmistrzem, wspierał WARMIE i miał udział w powstaniu naszej Akademii Piłkarskiej, której pierwsze zajęcia w 2013 roku odbyły się w szkole, której był dyrektorem. Od początku jego kadencji czujemy zrozumienie i wsparcie. Wiele spraw, które wcześniej stanowiło problem, zostało unormowanych, zwłaszcza jeśli chodzi

podkreśla nierozłączny związek Klubu i Miasta

o współpracę na linii MOSiR – Klub. To znacznie poprawia komfort naszej społecznej pracy. Burmistrz zgodził się przewodniczyć pracom komitetu obchodów stulecia Klubu i znając Jego operatywność i dynamikę w działaniu jesteśmy pewni, że pomysły na uczczenie jubileuszu uda się zrealizować.

Dziesięć największych sukcesów Klubu z tych stu lat działalności, to...

M.S.: Wymienię te największe:

1935 - mistrzostwo okręgu i krok od awansu do I ligi piłkarskiej; porażki w meczach z zespołem „ŚMIGŁY” Wilno;

1960 - zdobycie Pucharu Polski na szczeblu okręgu białostockiego;

1964 - finał Pucharu Polski na szczeblu okręgu białostockiego i awans do centralnej fazy rozgrywek;

1978 - zdobycie Pucharu Polski na szczeblu okręgu łomżyńskiego i awans do centralnej fazy rozgrywek; porażka 1:7 z „LEGIA II” Warszawa;

2002 - awans do III ligi centralnej;

2002 - zdobycie Pucharu Polski na szczeblu woj. podlaskiego i awans do centralnej fazy rozgrywek; porażka w rzutach karnych 1:4 z ŁKS Łódź, w normalnym czasie 1:1 po dogrywce;

2004 - zdobycie Pucharu Polski na szczeblu woj. podlaskiego i awans do centralnej fazy rozgrywek; porażka 1:4 z I-ligową POLONIĄ Warszawa;

2006 - awans do III ligi centralnej;

2008 - finał Pucharu Polski na szczeblu województwa podlaskiego i awans do centralnej fazy rozgrywek; porażka 0:2 z „GÓRNIKIEM” Łęczna;

2009 - zdobycie Pucharu Polski na szczeblu woj. podlaskiego i awans do centralnej fazy rozgrywek; zwycięstwo 1:0 z „ZAWISZĄ” Bydgoszcz i porażka 1:2 z „POLONIĄ” Słubice;

2017 i 2019 - udział w finale rozgrywek o Puchar Polski na szczeblu woj. Podlaskiego.

100 lat Klubu Sportowego WARMIA Grajewo to świetne wyniki, tysiące wygranych spotkań przez kilka pokoleń mieszkańców naszego miasta, którzy grali w barwach klubowych. Czy można oszacować, ilu piłkarzy grało dotąd w WARMII?

W.D.: Niestety nie. Nie da się podać dokładnej liczby z całego stulecia, ale z całą pewnością było to bardzo wiele osób. Nie tylko na poziomie seniorskim, ale również juniorskim czy dziecięcym mogły być ich tysiące. Okres przed „cyfryzacją” w okręgowych związkach plus brak odpowiednich dokumentów zgłoszeniowych z dawnych czasów stanowią tu największy problem.

Jakie znaczenie dla funkcjonowania Klubu ma „dwunasty zawodnik”- czyli kibice oraz sponsorzy?

M.S.: Piłka nożna bez kibiców nie ma racji bytu, to dla kibiców tworzymy ten Klub i sami również takimi kibicami jesteśmy. Mecze, jakie rozegraliśmy na początku tego sezonu bez udziału publiczności, tylko nas w tym utwierdziły. Wysokie zwycięstwa drużyny nie mogły być oklaskiwane i przeżywane razem z najwierniejszymi fanami. Naszym marzeniem jest, aby w mieście powstała swojego rodzaju „Moda na WARMIE”. Stadion to miejsce

dla całych rodzin i dla każdego jest tam miejsce. Poprawa frekwencji powoduje jeszcze więcej chęci z naszej strony do kolejnych działań, a zawodnikom daje dodatkowego „kopa” w walce na boisku. Bez pomocy Sponsorów trudno byłoby nam funkcjonować w obecnej skali- idealnie, kiedy Sponsorzy są również kibicami, ale nie dzieje się tak zawsze. Niezależnie od tego, jakiej dyscypliny fanem ktoś jest, sport warto wspierać w każdej postaci. Naszą misją jest zapewnienie Sponsorom odpowiednich świadczeń i opieki. Nieustannie poszukujemy kolejnych chętnych do wspierania rozwoju Klubu poprzez promocję swojej marki.

Ile osób i w ilu drużynach trenuje obecnie w strukturach Klubu?

W.D.: W dwóch zespołach seniorskich i siedmiu młodzieżowych stale trenuje niemal dwieście pięćdziesiąt osób – dorosłych, młodzieży i dzieci. Jest to 9 drużyn stale reprezentujących Miasto Grajewo w meczach domowych i poza jego granicami. W trakcie sezonu każdego weekendu w dziesiątkach czy nawet setkach domów głównie województwa podlaskiego, ale i całej Polski pada nazwa WARMIA Grajewo. To nierozłączny związek Klubu i Miasta.

Jakie są plany na dalszy dobry rozwój WARMII Grajewo?

M.S.: Planujemy przede wszystkim rozwijać naszą Akademię i dążyć do tego, by nadal w składzie naszego zespołu większość kadry stanowili coraz to lepsi wychowankowie Klubu wspierani przez wartościowych i dodających zespołowi jakości zawodników z zewnątrz. Dzięki umiejętnemu stworzeniu kadry zespołu i zachowaniu odpowiednich proporcji pomiędzy wychowankami a zawodnikami z zewnątrz, zachowujemy zdrowy balans.

Do rozwoju potrzebne są bardzo duże środki, po które nieustannie dążymy. Głośne myślenie o awansie do wyższej klasy rozgrywkowej musi wiązać się z przynajmniej dwukrotnym zwiększeniem obecnego budżetu. Nie jest to łatwa sytuacja w obecnych czasach, ale dzięki naszym staraniom obecnie nie bazujemy już jedynie na środkach pozyskiwanych z Miasta, choć zawsze to właśnie Miasto będzie naszym najważniejszym Partnerem.

Już wiemy, że ma powstać jubileuszowa wystawa i można w związku z tym przekazać pamiątki rzeczowe lub zdjęcia związane z naszym Klubem. Jak to zrobić i z kim się kontaktować?

W.D.: Czekamy na zgłoszenia pod adresem e-mail: stulecie@kswarmiagrajewo.pl lub numer telefonu do biura Klubu 86 272 38 53. Pomysły można regularnie przysyłać na powyższy adres mailowy. Najlepsze z pewnością zostaną zrealizowane. Będziemy wdzięczni za wsparcie jubileuszu Klubu. Każdy mieszkaniec naszego miasta przekazując pamiątki lub zdjęcia związane z Klubem ma szansę dołożyć swoją cegiełkę do obchodów jubileuszu.

Dziękujemy za rozmowę.

Zespół Pieśni i Tańca „Grajewianie” (1988–2023)

Od 35 lat działa w Grajewie i jest jego marką promocyjną ZPiT „Grajewianie”. A wszystko zaczęło się w powstałym w 1988 roku Grajewskim Towarzystwie Muzycznym. To właśnie tam narodził się pomysł stworzenia grupy pielęgnującej folklor naszego regionu oraz ziem sąsiednich. Decyzja o powstaniu ZPiT „Grajewianie” zapadła w grudniu 1988 r., wówczas odbył się nabór do zespołu, zaś pierwszy publiczny występ nastąpił w maju 1989 r. Pierwszy skład zespołu stanowiło zaledwie 8 par. Jednak to właśnie dzięki tym prekursorom zespół mógł się rozwinąć i liczy dziś ponad 100 osób.

Z końcem 1989 r. zespół przeszedł pod opiekę miejscowego Domu Kultury i finansowanie z budżetu Miasta Grajewo. Od tego momentu kierownictwo zespołu postawiło na pracę z dziećmi i młodzieżą, czego efekty są widoczne do dnia dzisiejszego. Do powstania „Grajewian” przyczynił się Antoni Czajkowski, a Edward i Joanna Szabatowi przez ponad 20 lat prowadzili zespół i wychowywali poprzez taniec, muzykę i miłość do rodzimej tradycji kolejne pokolenia dzieci i młodzieży.

Od początku swego istnienia zespół czerpał z folkloru wschodniej Polski. Pierwszy program oparty był na tańcach kurpiowskich, warmińsko-mazurskich oraz podlaskich. Jako że Grajewo leży na styku tych trzech kultur, do dziś te trzy regiony zajmują w ZPiT „Grajewianie” szczególne miejsce. Z biegiem lat repertuar powiększał się. Oprócz tańców warmińskich, augustowskich, kurpiowskich, podlaskich, lubelskich, rzeszowskich, przeworskich, krakowskich, pienińskich, orawskich czy krakowskich „Grajewianie” wprowadzili na scenę folklor z historycznych ziem polskich: Łatgalii (Łotwa), Podola (Ukraina), Lwowa czy też Łemkowszczyzny. W 2015 roku repertuar wzbogacił się o folklor z: Orawy, Pienin, Puszczy Białej, Suwalszczyzny oraz Ziemi Łomżyńskiej. W pracy wykorzystywane są przygotowane specjalnie dla zespołu aranże muzyczne tańców z poszczególnych regionów, które opracowali głównie Panowie Edward Szabat i Bogdan Szczepański.

Pierwsze stroje zostały zakupione w Centrali Obsługi Przedsiębiorstw i Instytucji Artystycznych w Warszawie, tuż po powstaniu zespołu w 1989 r. z dotacji Wydziału Kultury i Sztuki Urzędu wojewódzkiego w Łomży. Pozostałe stroje były sukcesywnie kupowane w okresie 35 lat działalności ze środków własnych. Obecnie ZPiT „Grajewianie” dysponuje strojami z kilkunastu regionów etnograficznych Polski. Nad kostiumami do listopada 2019 roku czuwała Zdzisława Gałęcka. Obecnie rolę tzw. garderobianej zespołu pełni Anna Oźlańska.

Zespół koncertował w kraju i za granicą, wielokrotnie był nagradzany na ogólnopolskich festiwalach i konkursach za pielęgnowanie folkloru oraz za wysoki poziom artystyczny.

W 1998 r.r. „Grajewianie” zostali przyjęci do CIOFF, zaś w 2023 do IOV – międzynarodowych organizacji związanych z tańcem ludowym.

Przez 35 lat istnienia ZPiT „Grajewianie” skupiał dzieci i młodzież ze wszystkich grajewskich szkół. Zajęcia uczyły tańca, śpiewu, można było poznać przyjaciół, jeździć po Polsce i nauczyć się kochać swoją rodzimą kulturę. „Grajewianie” są dziś zespołem pokoleniowym - obecnie tańczą tu już dzieci pierwszych tancerzy. Wielu z byłych członków zespołu nie rozstało się z folklorem i tańcem, wyjeżdżając z rodzimego miasta. Część z nich jako dorośli dalej rozwija swoje pasje, niektórzy zajmują się zawodowo tańcem, prowadzą swoje zespoły w całej Polsce i sławią dobre imię Grajewa. Jeden z nich - Mariusz Żwierko - został w 2012 roku instruktorem i choreografem ZPiT „Grajewianie”, pełnił również funkcję kierownika artystycznego. Od roku 2016 funkcję instruktora tańca, choreografa i kierownika artystycznego ZPiT „Grajewianie” pełni Wojciech Chylewski, wieloletni tancerz ZPiT Uniwersytetu Warszawskiego "Warszawianka" i ZPiT "Mazowsze", prowadzący Centrum Rozwoju Artystycznego w Brusach na Pomorzu.

Opr. T. Dudziński

Jesteśmy z Was dumni już od 35 lat!

W sobotę, 16 września br., w sali widowiskowej Grajewskiego Centrum Kultury odbył się koncert Jubileuszowy Zespołu Pieśni i Tańca „Grajewianie”. Wydarzenie było podsumowaniem obchodów 35-lecia formacji.

Przy pięknej oprawie muzycznej artyści zaprezentowali tańce lubelskie, kurpiowskie, rzeszowskie, krakowskie oraz podlaskie. Koncert poprowadził kierownik zespołu – Wojciech Chylewski. W tym niezwykłym wydarzeniu uczestniczył Dariusz Latarowski Burmistrz Miasta Grajewa, który wspólnie z Haliną Muryjas-Rzasa Przewodniczącą Rady Miasta wręczyli na ręce Wojciecha Chylewskiego kierownika zespołu oraz Tomasza Dudzińskiego dyrektora GCK list gratulacyjny i kwiaty. Włodarz podziękował byłym i obecnym tancerzom, choreografom,

rodzicom i wszystkim zaangażowanym w działalność zespołu. „Grajewianie” otrzymali mnóstwo gratulacji za trud oraz poświęcenie przy podtrzymaniu rodzimej tradycji. Na uwagę zasługuje także wspaniała oprawa muzyczna, która dzięki folkowej aurze przyciągnęła mnóstwo widzów. Podczas koncertu przypomniano również historię – w tym niezapomniane początki pod kierownictwem Joanny Kochańskiej-Szabat oraz Edwarda Szabata. Występ "Grajewian" zakończył się owacją publiczności na stojąco.

GCK/WM / fot. grajowo.pl

Ekspонатem września Złota Odznaka ZNP z legitymacją na nazwisko Tadeusz Muras

Jest kolejna odsłona akcji zainicjowanej na początku 2020 roku przez Grajewską Izbę Historyczną z okazji przypadającego wtedy 480-lecia nadania praw miejskich Grajewu. Wówczas ruszyło prezentowanie najciekawszych, unikatowych eksponatów, będących w posiadaniu GIH-u. We wrześniu 2023 jako eksponat miesiąca placówka proponuje Złotą Odznakę Związku Nauczycielstwa Polskiego z legitymacją na nazwisko Tadeusz Muras. Zostały one przekazane do zbiorów Grajewskiej Izby Historycznej w lipcu 2020 r. przez córkę Tadeusza Murasa.

Odnaka ma kształt nieregularnej tarczy, z łukowato wciętymi górnymi narożnikami, zbliżony do prostokąta o wymiarach 25 x 16 mm. Wykonano ją z mosiądzu pokrytego miejscowo emalią. Następnie została ona poddana pozłacaniu i oksydowaniu. Na awersie w centrum znajduje się okrąg z emaliowanym czerwono tłem i literami ZNP. Po otoku na emaliowanym białym tle napis ZŁOTA ODZNAKA. Od górnej lewej krawędzi okręgu odchodzi pod skosem w kierunku krawędzi odznaki stylizowana emaliowana biało-czerwona wstęga. Zza prawej górnej krawędzi okręgu wychodzi stylizowanych pięć promieni słonecznych. Na dole odznaki z lewej strony otwarta księga, z prawej gałązka liści laurowych. Elementy te częściowo zachodzące od góry na centralny okrąg, zaś z dołu wychodzące poza obrys głównej tarczy odznaki. Rewers odznaki jest gładki. Pośrodku wyryto przymocowany gwintowany słupek z nakrętką o śr. 14 mm i z napisem po otoku MENNICA PAŃSTWOWA, który wskazuje na jej producenta.

Do odznaki przynależna jest legitymacja o numerze 010442, która identyfikuje osobę, której została nadana odznaka, tj. Tadeusza Murasa. Legitymacja wykonana jest z cienkiego kartonu. Ma kształt prostokąta 148 x 100 mm i jest składana w pół. Na pierwszej stronie w centrum nadrukowane w kolorze czerwonym logo ZNP. Na drugiej stronie od góry nadrukowano napis: ZWIĄZEK NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO. Poniżej znajduje się podwójna ciągła linia, pośrodku nadrukowany napis: LEGITYMACJA NR [010442], Warszawa, dn. [3 listopada] 19[70]r. Przy dolnej krawędzi nadruk DWZ. Zam. 593. ZA/86/69. 5000. P-67. Na stronie trzeciej od góry nadrukowano napis: Uchwałą / Plenum Zarządu Głównego / Związku Nauczycielstwa Polskiego / z dnia [3 listop.] 19[70] r. / Kol. [Tadeusz / MURAS / odznaczony(a) został(a) / Złotą Odznaką ZNP. U dołu z lewej strony jest okrągła czerwona pieczęć o śr. 28 mm oraz napisem po otoku Związek Nauczycielstwa Polskiego Warszawa, w centrum logo ZNP, pod którym znajduje się napis ZARZĄD GŁÓWNY. Obok, z prawej strony nad napisem PREZES, widnieje nieczytelny podpis ciemnoniebieskim atramentem. Strona czwarta jest czysta. Legitymacja wypełniona została pismem maszynowym.

Legitymacja została umieszczona w sztywnych okładkach o długości 150 mm i szerokości 100 mm, pokrytych z zewnątrz pokryciem introligatorskim w kolorze bordowym.

Wewnątrz oklejona białym papierem. Na pierwszej stronie okładki wtłoczony kontur odznaki w kolorze złotym o długości 28 i szerokości 19 mm. Tadeusz MURAS (1925–1991) to nauczyciel, instruktor ZHP, założyciel i redaktor naczelny "Gazety Grajewskiej". Więcej informacji o tej postaci znaleźć można na portalu grajewiak.pl.

Przypomnijmy, że w związku z przypadającą w 2020 roku 480. rocznicą nadania praw miejskich Grajewu Grajewska Izba Historyczna uruchomiła projekt „Ekspонат miesiąca”. W jego ramach GIH prezentuje najciekawsze, unikatowe eksponaty, będące w jej posiadaniu. Poza informacjami w przestrzeni wirtualnej, ich oryginały przez cały dany miesiąc można zobaczyć w specjalnie w tym celu przygotowanej gablocie w sali ekspozycyjnej GIH-u. Są to przedmioty zarówno bezpośrednio powiązane z przeszłością naszego miasta, ale też takie, które dotyczą jej tylko pośrednio. Poprzez te eksponaty, które nie zawsze zwiedzający GIH mogą oglądać na co dzień, inicjatorzy projektu chcą uświadomić, że często pojedyncza rzecz może być punktem wyjścia do podróży w czasie i odkrywania tego, co nieznanne i zapomniane.

Źródło: Grajewska Izba Historyczna

Wrześniowe spotkanie z Krówką Matyldą

2 września 2023 r. odbyło się pierwsze powakacyjne spotkanie z Krówką Matyldą. Uczestnicy warsztatów „Łyżkoludki” wykonali z drewnianych łyżek postacie z bajek oraz popularnych superbohaterów. Na koniec spotkania dzieci otrzymały słodki upominek od Krówki Matyldy na dobry początek roku szkolnego.

Dziękujemy za wspólnie spędzony czas i zapraszamy na kolejne wydarzenia organizowane przez Grajewskie Centrum Kultury.

CTM-MM

Pierwsze dni w przedszkolu to wielkie wydarzenie zarówno dla dzieci, jak i dla ich rodziców

Płacz jest normalną reakcją na adaptację. Pojawia się bowiem lęk separacyjny, z którym każdy maluch musi sobie poradzić. Główną obawą dziecka na początku przedszkolnej drogi jest strach, czy mama bądź tata na pewno i każdego dnia je odbierze. Zaobserwowanie faktu, że tak jest, wymaga od dziecka czasu. Dlatego musimy być cierpliwi i dać dziecku ten czas. Bardzo istotna dla dobrego startu w życie przedszkolne jest odpowiednia motywacja dziecka. One oczywiście wyczuwają, że zdarzy się coś innego w ich życiu, gdyż dzieci są odbiorcami obaw rodziców. Warto o tym pamiętać i postarać się ograniczyć swoje obawy, zanim kilkulatek pójdzie do przedszkola. To rodzic musi być w tych chwilach oparciem dla dziecka, a nie na odwrót. Kochani rodzice- nasz pierwszy dzień był miły i przyjemny pomimo tego, że tak ciężko było nam się rozstać. Bawiliśmy się doskonale, zjedliśmy pyszne posiłki i poszliśmy spać.

PM 2

ZAINSPIROWANE DO DZIAŁANIA PRZEDSZKOLAKI W PMI AKTYWNI SIĘ ANGAŻUJĄ - CZAS KREATYWNIE WYKORZYSTUJĄ

*Przedszkolaki z Jedynecki
uwielbiają sport, przyrodę i bajeczki.
W naszym przedszkolu miło płynie czas,
bo ono uczy i bawi nas.
Nasza pani na nas czeka,
pięknie do nas się uśmiecha.
Kraina przygód się otwiera
i wszystkie dzieci w podróż zabiera.*

Zabawa wykazuje wiele zadań i celów ważnych dla rozwijającego się dziecka. Pozwala mu samodzielnie działać i myśleć. Dzięki takim zabawom przedszkolak staje się osobą mądrą, twórczą i kreatywną.

PM 1

Z Teodorem w Przedszkolu Miejskim nr 2

W tym roku szkolnym Przedszkole Miejskie nr 2 w Grajewie bierze udział w Ogólnopolskim Projekcie Edukacyjnym „Wyzwania Teodora”. To już czwarta edycja sympatycznego wydawnictwa dotyczącego losów bociana o imieniu Teodor, który chciał zostać profesorem nauk przedszkolnych. Projekt objęty jest honorowym patronatem Wójta Gminy Dębno Wiesława Kozłowskiego, Dębińskiego Centrum Kultury w Jastwi, patronatem Wydawnictwa Skrzat i Bliżej Przedszkola oraz patronatem medialnym TVP ABC.

Teodor to bocian, przyjaciel dzieci, a zwłaszcza przedszkolaków. Wie, jak ważne jest dbanie o wszechstronny rozwój dzieci, ale równocześnie pamięta zawsze o tym, aby zwracać uwagę na potrzeby i uczucia innych. Dlatego postanowił zostać profesorem nauk przedszkolnych i przekazywać najmłodszym wiedzę oraz pomagać zdobywać nowe umiejętności, jednocześnie mobilizując ich do jak najbardziej kreatywnych działań. Udział w programie to sposób na przekazanie dzieciom czasem prostych, ale bardzo ważnych umiejętności i wartości,

a wszystko za sprawą z pozoru zwykłego bociana. Teodor chce, aby przedszkolaki zdobyły siedem sprawności, które uważa za najbardziej przydatne, dlatego wyznaczy siedem zadań do wykonania. Głównym celem niniejszego projektu jest wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci, ale także uświadomienie im, że o własny rozwój można dbać w każdym wieku, a pomoc okazywana innym jest równie ważna, jak troska o siebie samego. Przedsięwzięcie zostało tak zaplanowane, by przedszkolaki przekonały się, że wszelkie podejmowane działania mogą być kreatywnym wyzwaniem. Projekt będzie realizowany w placówce od 3 października 2023 roku do 31 maja 2024 roku.

PM 2

JESTEM WZOROWYM PIESZYM- PRZEDSZKOLAKI Z PM1 POZNAJĄ ZASADY RUCHU DROGOWEGO

11 września przedszkolaki z Przedszkola Miejskiego nr 1 z grup: III „Stokrotki” i „Smerfy” wybrały się na pieszą wycieczkę na skrzyżowanie oraz do Miasteczka Ruchu Drogowego w Parku Solidarności. Celem było przypomnienie sobie zasad o ruchu drogowym, jak również analizy zachowania pieszych i kierowców. Dzieci z uwagą obserwowały ruch uliczny, nazywały pojazdy, a przede wszystkim uczyły się właściwego sposobu przechodzenia przez jezdnię. Podczas wycieczki przedszkolaki nazywały poznane znaki drogowe.

PM1

Na buziach gości już szeroki uśmiech

Beztrioski czas wakacji dobiegł końca. Rozpoczęliśmy nowy rok szkolny. Od 1 września nasze przedszkole w końcu znowu tętni życiem. Pierwsze dni nie należały do najłatwiejszych, były dla wszystkich wielkim przeżyciem. Starsze przedszkolaki z radością witały swoich kolegów. Najmłodszy zaś, z nutką niepewności, poznawali swoje sale i rówieśników. Ale czego nie wymyślą panie, aby ułatwić im adaptację??? Od pierwszej chwili dzieciom towarzyszy zabawa, wesołe płąsy, obok zajęć i licznych gier, znajdujemy także czas na codzienny pobyt na przedszkolnym placu zabaw. Po dniach pełnych wątpliwości i obaw, nawet u najmłodszych przedszkolaków na buziach gości już szeroki uśmiech. A to dopiero początek naszej przedszkolnej przygody, dzięki której dzieci poznają i rozumieją świat.

PM4

Medale zapasników w Krynkach

Po wakacyjnej przerwie zawodnicy sekcji zapasów MOSiR Grajewo udali się na zawody o Puchar Burmistrza Krynok z okazji 10-lecia istnienia tamtejszego klubu.

Po zaciętych pojedynkach, które odbyły się w grupie dziewcząt i chłopców, medale zdobyli:

Złoty - Dembińska Lena Kat. 26 kg

Złoty - Drzymkowski Łukasz Kat. 52 kg

Złoty - Głębocki Kacper Kat. 72 kg

Srebrny - Gajko Dawid Kat. 39 kg

Srebrny - Kalinowski Kamil Kat. 43

Srebrny - Rutkowska Nikola Kat. 54 kg

Srebrny - Kalinowska Oliwia Kat. 58 kg

Srebrny - Filipkowski Wojciech Kat. 72 kg

Braźowy - Wołyniec Wiktor Kat. 35 kg

Braźowy - Purwin Wojciech Kat. 43 kg

Braźowy - Chojnowska Roksana Kat. 46 kg

Braźowy - Chojnowska Zuzanna Kat. 56 kg

W klasyfikacji drużynowej chłopców zwyciężył Sokół Lubawa, który wyprzedził Metalowiec Białystok. Na trzecim stopniu podium uplasowali się zawodnicy MOSiR Grajewo.

Wśród dziewcząt zwyciężył Feniks Krynki, który wyprzedził Gwiazdę Szczuczyn oraz MOSiR Grajewo. Gratulujemy wyników. Zapraszamy do zapisów i udziału w bezpłatnych zajęciach sekcji zapasów MOSiR Grajewo.

MOSiR Grajewo (Grzegorz Czyżewski)

**MISTRZOSTWA WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO
MŁODZIKÓW W ZAPASACH STYL KLASYCZNY
ORAZ MINI ZAPASY CHŁOPCÓW
POD PATRONATEM
MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO
ARTURA KOSICKIEGO**

23 WRZEŚNIA GODZINA 12:00

**HALA MOSIR, ul. Strażacka 2
GRAJEWO**

Młodzicy
zawodnicy urodzeni w latach 2009 - 2011
prawo startu mają tylko zawodnicy województwa podlaskiego

Mini zapasy
chłopcy urodzeni w latach 2002 - 2014
Start w tej grupie wiekowej jest otwarty - możliwość startu
zawodników z innych województw

GAZETA GRAJEWSKA

Wydawca:

Urząd Miasta Grajewo, ul. Strażacka 6A   www.gazetagrajewska.pl   e-mail: redakcja@gazetagrajewska.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo do adiustacji, skracania nadsyłanych tekstów oraz opatrywania ich własnymi tytułami.

Udana pokerowa zagrywka trenera

W meczu siódmej kolejki spotkań IV ligi podlaskiej, piłkarze WARMII Grajewo pokonali w sobotę 9 września SBR SPARTĘ 1951 Szepietowo 4:0. To było kolejne wysokie zwycięstwo grajewian w tym sezonie. „Wilczki” (stan na 11 września) są zespołem z największą liczbą zdobytych bramek, mając ich już aż 37 na swoim koncie!

Do sobotniego spotkania WARMIA przystąpiła bez kontuzjowanych Dawidów – Kalinowskiego i Śliwowskiego. Obaj piłkarze w dotychczasowych meczach byli główną siłą naszej ofensywy - Śliwowski zdobył 10 goli i asystował przy czterech, a Kalinowski zaliczył 7 bramek i 7 asyst. Ich absencja dawała powody do obaw przed meczem z nieźle spisującą się w tym sezonie SPARTĄ. Na dodatek trener Kamil Randzio zdecydował się na nieco pokerową zagrywkę. W wyjściowej jedenastce WARMII nastąpiło łącznie aż sześć zmian w składzie w stosunku do wyjściowego ustawienia z poprzedniego meczu w Suwałkach. Poza kontuzjowanymi i nieobecnymi w kadrze meczowej Kalinowskim i Śliwowskim, na ławce rezerwowych zaczęli mecz: Filip Święciński, Edison, Michał Kosikowski i Maciej Polak. W bramce stanął Łukasz Sobolewski, duet środkowych obrońców tym razem utworzyli Wojciech Zalewski i Przemysław Zarzecki. Wrócił do składu nieobecny ostatnio Dawid Skalski i to on w 16 minucie popisał się znakomitą podaniem do Arkadiusza Mazurka, który zgrał piłkę tak, że Rafałowi Kalinowskiemu nie wypadło nie trafić do bramki. W pierwszej połowie WARMIA miała jeszcze kilka okazji do zdobycia bramek, ale widać było, że goście nie są słabym zespołem i nie przyjechali do Grajewa na „ścięcie”.

Zaraz po przerwie dobrą okazję wypracował Kamil Stawiecki, ale nikt z naszych piłkarzy nie doszedł do jego podania. Kilka minut później mocno strzelał na bramkę Mazurek, lecz zmierzająca do siatki piłka trafiła w obrońcę. Goście walczyli o wyrównanie i kilka razy zagrozili bramce Sobolewskiego. W 61 minucie wybił piłkę głową Przemek Zarzecki, przejął ją Mazurek i wykorzystując błąd obrony gości zdobył drugiego gola. W 81 minucie w polu karnym sfaulowany został Zarzecki i sędzia podyktował „jedenastkę” dla grajewian. Rzut karny na gola zamienił-powracający do zespołu po ponad miesięcznej przerwie spowodowanej kontuzją- Paweł Kossyk – najlepszy strzelec WARMII w ubiegłym sezonie. Jakby w rewanżu – dosłownie trzy minuty później arbiter dopatrzył się zagrana ręką w polu karnym Wojciecha Zalewskiego i przed szansą na gola stanął zespół gości. Sobolewski jednak znakomicie obronił strzał kapitana SPARTY Michała Czarneckiego i zachował czyste konto w tym meczu. Odpowiedź WARMII była szybka – w 89 minucie wywalczyliśmy rzut różny. Po dośrodkowaniu Pawła Kossyka piłkę głową zgrał Wojciech Zalewski, a Przemek Zarzecki również głową ustalił wynik meczu na 4:0 dla WARMII.

To był dobry mecz naszego zespołu, który pokazał, że na zmienników można liczyć. Wszyscy zawodnicy, którzy grali ostatnio mniej, spisali się bardzo dobrze. Sobolewski obronił karnego, Zalewski asystował przy czwartej bramce, Skalski przy pierwszej, powracający po kontuzji Kossyk był skutecznym egzekutorem jedenastki, a Przemek Zarzecki strzelił czwartego gola i miał udział przy drugiej i trzeciej bramce dla WARMII. Pokerowa zagrywka trenera okazała się udana. Po tym spotkaniu przed WARMIA był jeszcze trudny, pracowity tydzień i aż dwa mecze ligowe. W środę 13 września o 17:00 zmierzylimy się w Białymstoku przy ul. Świętokrzyskiej z tamtejszym MOSP, wygrywając 2:1, a w sobotę 16 września WARMIA zagrała w Grajewie z KS Grabówka. Gospodarze wygrali 4:1.

Skrót z meczu oraz wypowiedzi trenerów:

<https://youtu.be/530MkOPdMjs>

09.09.2023r. Grajewo, Stadion Miejski im. Witolda Terleckiego

WARMIA Grajewo – SBR SPARTA 1951 Szepietowo 4:0 (1:0)

Bramki: 1:0 Rafał Kalinowski 16', 2:0 Arkadiusz Mazurek 61', 3:0 Paweł Kossyk 82' (rzut karny), 4:0 Przemysław Zarzecki 89'

WARMIA: 1.Sobolewski – 4.Mikucki (Kpt.) (72' 8.Kossyk), 77.Zarzecki, 15.Zalewski, 6.Śleszyński (84' 21.Żbikowski) – 20.Stawiecki (83' 23.Krupa), 10.R.Kalinowski, 16.Bukowski (72' 19.Polak), 5.Szybajło, 11.Skalski (46' 13.Wójcicki) -3.Mazurek

REZERWA: 33.Święciński – 72.Kosikowski, 23.Krupa, 18.Edison, 13.Wójcicki, 9.Guzowski, 21.Żbikowski, 19.Polak, 8.Kossyk

TRENER: Kamil Randzio

SBR SPARTA 1951: 22.Smętek - 3.Jarmołowicz (57' 23.Milewski), 4.Łapiński (81' 21.Szulnicki), 18.Kapica, 6.Chrzanowski - 7.Balwicki (63' 17.Hładuniuk), 8.Mozolewski, 9.Malitka (68' 10.Jamiołkowski), 13.Czarnecki (Kpt.), 15.Wyszomierski - 16.Kacprowski (72' 20.Michalski)

REZERWA: 1.Tsimashkou - 10.Jamiołkowski, 17.Hładuniuk, 20.Michalski, 19.Bagiński, 21.Szulnicki, 23.Milewski

TRENER: Wojciech Sokół

Sędzia: Paweł Mackiewicz (Łomża, Podlaski ZPN)
Żółte kartki: Śleszyński, Żbikowski, Zarzecki (WARMIA), Kapica (SPARTA 1951)

Janusz Szumowski